

**„Prognoza oddziaływania na środowisko
PROGRAMU USUWANIA AZBESTU
I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
DLA GMINY HALINÓW
NA LATA 2013-2032”**

PAŹDZIERNIK 2013 r.

SPIS TREŚCI

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI	4
1.1. WPROWADZENIE	4
1.2. PODSTAWA OPRACOWANIA	4
1.3. CEL OPRACOWANIA	4
2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY	5
3. ANALIZA ZAWARTOŚCI „PROGRAMU USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY HALINÓW NA LATA 2013-2032”... 7	7
3.1. ZAWARTOŚĆ PROGRAMU	7
4. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY HALINÓW ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU WYBORU WARIANTU ZEROWEGO (BRAKU REALIZACJI)... 9	9
4.1. CHARAKTERYSTYKA GMINY HALINÓW	9
4.1.1. Położenie geograficzne	9
4.1.2. Sytuacja demograficzna	10
4.1.3. Uwarunkowania infrastrukturalne	12
4.2. STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY HALINÓW	13
4.2.1. Wody powierzchniowe	13
4.2.2. Wody podziemne	14
4.2.3. Powietrze atmosferyczne	16
4.2.4. Warunki glebowe	18
4.3. POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU	19
5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM..... 21	21
6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCY OBSZARÓW CHRONIONYCH..... 22	22
7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU	25
7.1. CELE WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA OCHRONY ŚRODOWISKA NA POZIOMIE KRAJOWYM	25
7.1.1. Cele wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016.....	25
7.1.2. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami KPGO 2010.....	27
7.1.3. „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009- 2032”.....	27
7.2. CELE WYNIKAJĄCE Z DOKUMENTÓW ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA OCHRONY ŚRODOWISKA NA POZIOMIE REGIONALNYM.....	28
7.2.1. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012- 2017 z uwzględnieniem lat 2018- 2023.....	28
7.2.2. „Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2011- 2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r. ”.....	29

7.2.3.	„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego na lata 2007-2032”	30
7.2.4.	„Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007- 2013”	31
7.2.5.	„Program ochrony środowiska dla powiatu mińskiego”	32
8.	ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE	33
9.	IDENTYFIKACJA I OCENA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO I ZABYTKI ZADAŃ UJĘTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU	34
10.	ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE, OGRANICZAJĄCE LUB ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGŁNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARU NATURA 2000.....	41
11.	INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROGRAMU... ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA:.....	42
12.	STRESZCZENIE	43

SPIS TABEL

TABELA NR 1	Stan sieci wodociągowej w gminie Halinów – 2013 r.	12
TABELA NR 2	Stan sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Halinów- 2013 rok.	12
TABELA NR 3	Cieki przepływające przez teren gminy Halinów.....	13
TABELA NR 4	Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.....	17
TABELA NR 5	Przewidywane znaczące oddziaływania- bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne- na następujące zagadnienia i aspekty środowiska.....	40

SPIS RYSUNKÓW

RYSUNEK NR 1	Położenie gminy Halinów na tle powiatu mińskiego.	9
RYSUNEK NR 2	Mapa gminy Halinów.	10
RYSUNEK NR 3	Podział stref w województwie mazowieckim.	17
RYSUNEK NR 4	Obszary przyrodnicze prawnie chronione w województwie mazowieckim. Stan na koniec 2010 r.	23

SPIS WYKRESÓW

WYKRES NR 1	Udział ludności wg miejsca zamieszkania.	11
WYKRES NR 2	Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem. 11	

1. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI, GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ JEGO POWIĄZANIACH Z INNYMI DOKUMENTAMI

1.1. Wprowadzenie

Prognoza... sporządzana dla potrzeb postępowania w sprawie oddziaływania na środowisko programów ochrony środowiska powinna określać i oceniać między innymi skutki wpływu realizacji ustaleń dokumentów na elementy środowiska przyrodniczego oraz dobra materialne, a także skutki dla stanu środowiska, które mogą wynikać ze zmian istniejącego przeznaczenia lub wykorzystywania terenów wskutek realizacji ustaleń „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Halinów na lata 2013 – 2032” dalej zwanego *Programem...*

Ustala się, iż *Prognoza...* powinna obejmować obszar gminy wraz z obszarami pozostającymi w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń *Programu...*

1.2. Podstawa opracowania

Podstawą prawną wykonania *Prognozy* są:

- art. 46 z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.).

Artykuł ten zobowiązuje organy administracji opracowujące projekty polityki, strategii, planów lub programów obowiązek przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko i skutków realizacji tych dokumentów. Związane jest to ze stosowaniem w prawodawstwie polskim postanowień Dyrektywy 2001/42/WE z 27 czerwca 2001 roku w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko.

1.3. Cel opracowania

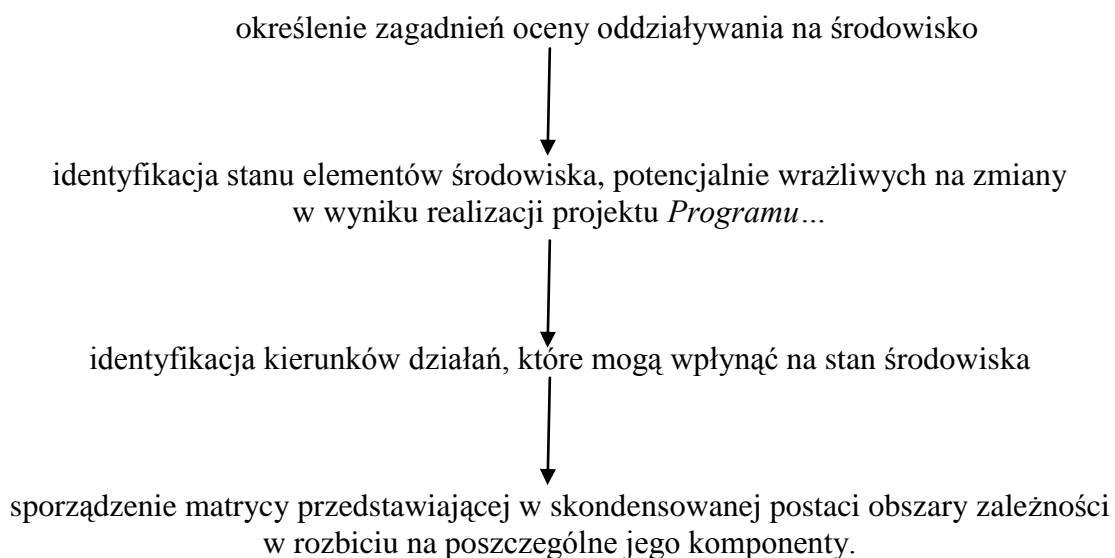
Celem opracowania jest określenie rodzaju, stopnia oraz zasięgu przestrzennego zmian środowiska, wywołanych przez zakres oraz tempo realizacji zadań i działań, sprecyzowanych w treści „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Halinów na lata 2013 – 2032”.

2. METODY ZASTOSOWANE PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Procedura tworzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko powinna być równoległa do realizacji dokumentu podstawowego. W myśl tej zasady, prognoza oddziaływania na środowisko realizowana była równoległe z opracowywaniem *Programu...* dla gminy Halinów.

Prognozę oddziaływania na środowisko wykonano w oparciu o przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.). W niniejszym dokumencie dokonano analizy oddziaływań na środowisko w oparciu o dane literaturowe oraz ustalenia własne, które zestawiono z lokalnymi uwarunkowaniami środowiskowymi. W przypadku zapisów *Programu...* zastosowano jakościową analizę macierzową, gdyż obecny stan wiedzy i dostępne narzędzia pozwalają na zastosowanie zaawansowanych analiz ilościowych jedynie w przypadku gospodarki odpadami.

Ocenę oddziaływania na środowisko przeprowadzono według następującego schematu:

Zakres *Prognozy...* wynika z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2008 r. Nr 199, poz. 1227 ze zm.). W związku z tym prognoza:

1) zawiera:

- a) informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b) informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c) propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d) informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e) streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;

2) określa, analizuje i ocenia:

- a) istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b) stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c) istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d) cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e) przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:

- różnorodność biologiczną,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,
- wodę,
- powietrze,
- powierzchnię ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy;

3) przedstawia:

- a) rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b) biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru – rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

3. ANALIZA ZAWARTOŚCI „PROGRAMU USUWANIA AZBESTU I WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST DLA GMINY HALINÓW NA LATA 2013-2032”

3.1. Zawartość Programu...

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Halinów na lata 2013-2032” jest dokumentem, który ma zagwarantować oczyszczenie terytorium gminy Halinów z wyrobów zawierających azbest w terminie do 2032 roku, wyeliminowanie spowodowanych azbestem negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców, a także likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko.

Wprowadzenie *Programu...* opisuje stan prawny dotyczący gospodarki w zakresie azbestu i wyrobów zawierających azbest w Polsce, opisuje obowiązujące w Polsce akty prawne dotyczące azbestu, oraz opisuje obowiązki gminy w tym zakresie.

Rozdział 2 przedstawia charakterystykę gminy Halinów.

Rozdział 3 opisuje podstawowe dane o azbecie, jego charakterystyka, zastosowanie w przemyśle i budownictwie. Klasyfikację wyrobów azbestowych oraz szkodliwe oddziaływanie azbestu na zdrowie człowieka, jak również sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest.

Rozdział 4 zawiera informacje o ilości i stanie wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Halinów.

W rozdziale 5 omówiono metody unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest, omówione zostało: magazynowanie, składowanie oraz recykling odpadów azbestowych.

W rozdziale 6 przedstawiono założenia Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest, omówione zostały założenia ogólne jak i cele i zadania programu.

Rozdział 7 opisuje harmonogram realizacji programu, szacunkowe koszty oraz możliwości finansowania

Przyjmując ceny obowiązujące w czasie opracowywania *Programu...* całkowity koszt usunięcia wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Halinów wynosi ok. **3 778 497,72 zł.** (bez wymiany na wyroby bezazbestowe).

W związku z powyższym w rozdziale 8 przedstawiono koncepcję zarządzania programem, system monitoringu i wskaźniki oceny realizacji Programu..., oraz szczegółowy zakres realizowanych zadań przez gminę Halinów.

Program zawiera również zestawienia cen usług składowania azbestu i wykaz składowisk przyjmujących azbest.

Za główny cel Programu przyjęto:

Oczyszczenie terytorium Gminy Halinów z azbestu oraz usunięcie stosowanych od wielu lat wyrobów zawierających azbest.

oraz:

- wyeliminowanie ewentualnych (poprzedzonych dokładniejszymi badaniami) negatywnych skutków zdrowotnych u mieszkańców gminy spowodowanych azbestem oraz ustalenie koniecznych do tego uwarunkowań,
- spowodowanie działań zmierzających do sukcesywnej likwidacji oddziaływania azbestu na środowisko i stworzenie warunków do spełnienia wymogów ochrony środowiska w określonym horyzoncie czasowym,
- stworzenie możliwości do wdrożenia przepisów prawnych oraz norm postępowania z wyrobami zawierającymi azbest stosowanych w Unii Europejskiej.

Opracowanie niniejszego dokumentu oparte jest na realizacji „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” – przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 15 marca 2010 r.”.

4. CHARAKTERYSTYKA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO GMINY HALINÓW ORAZ POTENCJALNE ZMIANY STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU WYBORU WARIANTU ZEROWEGO (BRAKU REALIZACJI)

4.1. Charakterystyka gminy Halinów

4.1.1. Położenie geograficzne

Gmina Halinów położona w centralnej części województwa mazowieckiego, należy do najpiękniejszych zakątków powiatu mińskiego. Wschodnia część Gminy sąsiaduje z gminą Dębe Wielkie. Od północy graniczy z poligonem wojskowym na terenie gminy Zielonka, od zachodu z miastem Sulejówek i od południa z gminą Wiązowna. HALINÓW otrzymał z dniem 1 stycznia 2001 roku prawa miejskie i jest jednym z najmłodszych miast w Polsce oraz w województwie mazowieckim. W 2011 roku obchodzono 100 – lecie nazwy Halinów oraz 10 lecie praw miejskich.

Gmina Halinów położona jest w odległości 10 km na wschód od granic Warszawy i zajmuje strategiczne położenie w transeuropejskim korytarzu transportowym Zachód-Wschód oraz w paśmie podwyższonej aktywności gospodarczej wzdłuż jednego z głównych kierunków rozwoju aglomeracji warszawskiej. Przez teren Gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu transeuropejskim relacji: Berlin- Poznań- Warszawa- Terespol- Moskwa, a mianowicie: odcinek drogi krajowej Nr 2 Świecko- Poznań- Warszawa- Siedlce- Terespol, odcinek linii kolejowej E-20 Kunowice- Poznań- Warszawa- Siedlce- Terespol (na terenie Gminy znajdują się dwa przystanki osobowe).

RYSUNEK NR 1 Położenie gminy Halinów na tle powiatu mińskiego.
Źródło: https://www.osp.org.pl/hosting/mapy/mazowieckie/minski___mazowiecki.jpg

Gmina Halinów podzielona jest na 22 jednostki pomocnicze – sołectwa: Brzeziny, Budziska, Cisie, Chobot, Desno, Długa Kościelna, Długa Szlachecka, Grabina, Hipolitów, Józefin, Kazimierów, Królewskie Brzeziny, Krzewina, Michałów, Mrowiska, Nowy Konik, Okuniew, Stary Konik, Wielgolas Brzeziński, Wielgolas Duchnowski, Zagórze, Żwirówka oraz miasto Halinów.

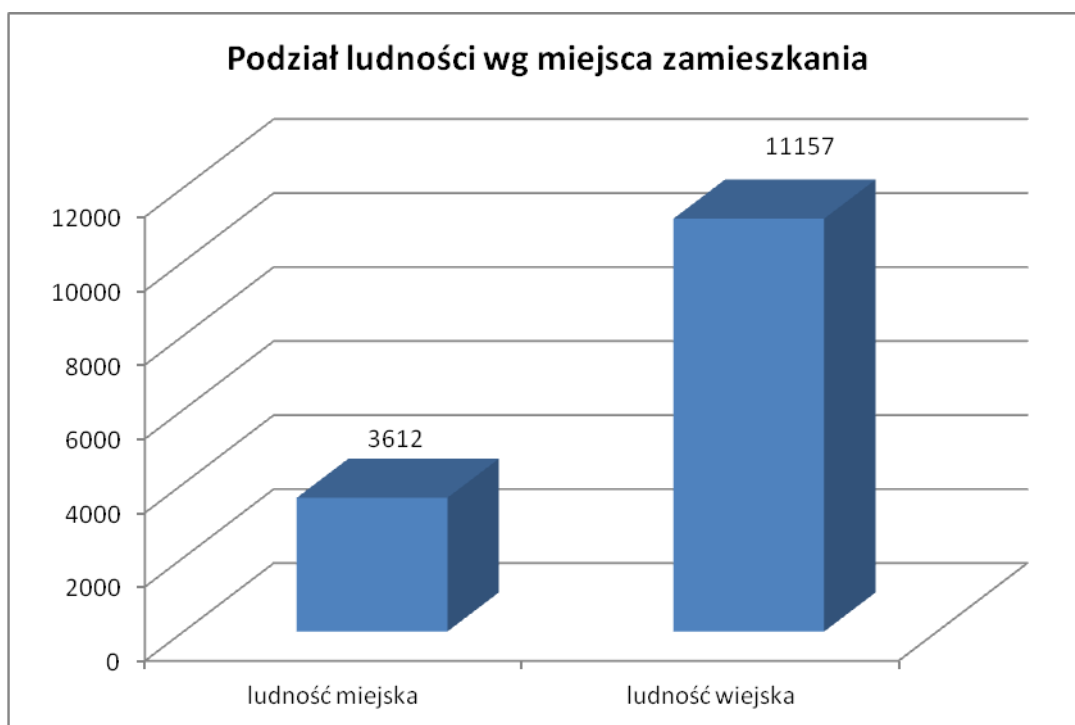

RYSUNEK NR 2 Mapa gminy Halinów.

Źródło: http://i.pinger.pl/pgr338/7535fecc00061d2d4be19de7/mapa_gm.gif

4.1.2. Sytuacja demograficzna

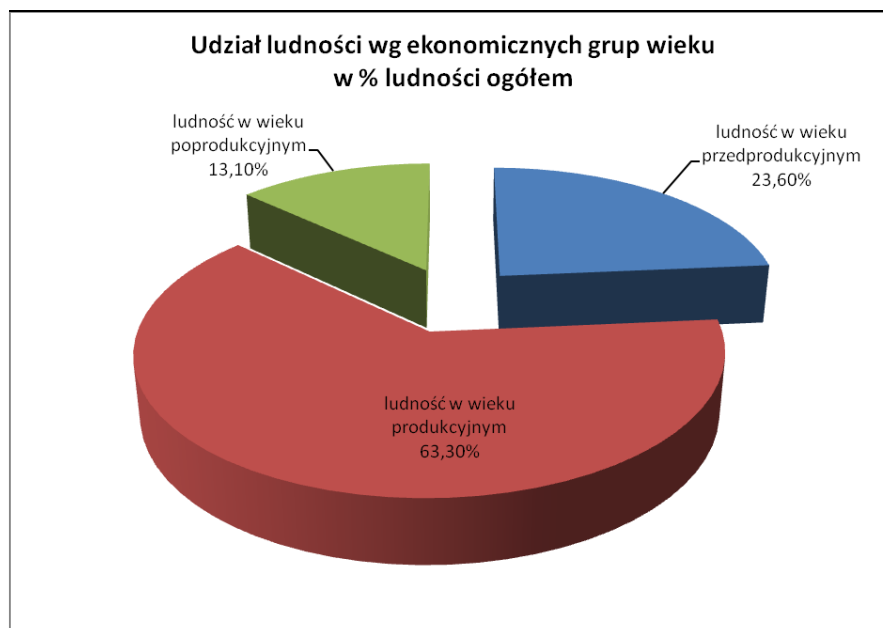
W gminie Halinów wg GUS na dzień 31 XII 2012 było zameldowanych 14 769 osób w tym 7 261 mężczyzn oraz 7 508 kobiet. Przy czym w mieście zamieszkiwało ogólnie 3 612 osób w tym 1 782 mężczyzn i 1 830 kobiet.

WYKRES NR 1 *Udział ludności wg miejsca zamieszkania.*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl stan na 31 XII 2012 r.-najnowsze dane dostępne na stronach GUS

Ludność w wieku przedprodukcyjnym stanowi 23,60 % ogółu ludności gminy Halinów. Ludność w wieku produkcyjnym stanowi 63,30 % ogółu ludności gminy. W wieku poprodukcyjnym znajduje się 13,10 % ludności gminy. Graficznym obrazem tej sytuacji jest poniższy wykres.

WYKRES NR 2 *Podział ludności wg ekonomicznych grup wieku w % ludności ogółem.*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z www.stat.gov.pl stan na 31 XII 2012 r.-najnowsze dane dostępne na stronach GUS

4.1.3. Uwarunkowania infrastrukturalne

➤ Sieć wodociągowa

Łączna długość istniejącej sieci wodociągowej na terenie gminy Halinów wynosi 157,20 km. i podłączonych jest do niej 4 830 przyłączy. Liczba ludności korzystająca z sieci wodociągowej to 14 490 osób, co stanowi 98,11% ogółu mieszkańców gminy.

TABELA NR 1 Stan sieci wodociągowej w gminie Halinów – 2013 r.

Gmina	Długość sieci [km]	Liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]
Gmina Halinów	157,20	4 830

Źródło: Dane uzyskane z Zakładu Komunalnego w Halinowie.

System zaopatrzenia w wodę gminy Halinów oparty jest na czterech stacjach ujmowania i uzdatniania wody z czwartorzędowego poziomu wodonośnego. Są to:

- Okuniew - SUW,
- Mrowiska - SUW,
- Wielgolas Duchnowski - SUW,
- Chobot – SU.

Łączna wydajność wód podziemnych w Gminie wynosi 440 m³/h.

➤ Sieć kanalizacyjna

Łączna długość istniejącej sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Halinów wynosi 54,40 km. i podłączonych jest do niej 1 674 przyłącza. Liczba ludności korzystająca z sieci kanalizacyjnej to 5 490 osób, co stanowi 37,90 % ogółu mieszkańców gminy.

TABELA NR 2 Stan sieci kanalizacyjnej na terenie gminy Halinów- 2013 rok.

Gmina	Długość sieci [km]	Liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]
Gmina Halinów	54,40	1 674

Źródło: Dane uzyskane z Zakładu Komunalnego w Halinowie.

➤ Oczyszczalnie ścieków

Na terenie gminy Halinów istnieje jedna oczyszczalnia ścieków w Długiej Kościelnej. Komunalna oczyszczalnia ścieków, to oczyszczalnia mechaniczno- biologiczna o przepustowości wg projektu 1 578 m³/dobę, przy równoważnej liczbie mieszkańców 11 400. Obecnie ilość oczyszczanych ścieków wynosi ok. 206,0 dm³/rok. Funkcjonowanie oczyszczalni opiera się na technologii niskoobciążonego osadu czynnego z tlenową stabilizacją osadu z równoczesnym usuwaniem związków biogenych metodą biologiczną. Proces ten jest realizowany w zmodernizowanym istniejącym bloku technologicznym oraz w dwóch nowych reaktorach. Dzięki rozbudowie zwiększono przepustowość oczyszczalni.

Na terenach gminy Halinów, położonych poza siecią kanalizacyjną, ścieki są gromadzone w zbiornikach bezodpływowych i wywożone m.in. do punktu zlewnego mieszczącego się przy oczyszczalni ścieków w Długiej Kościelnej. Funkcjonują tutaj też przydomowe oczyszczalnie ścieków. Na terenie Gminy znajduje się 2 199 zbiorników bezodpływowych i 141 przydomowych oczyszczalni.

4.2. Stan środowiska na terenie gminy Halinów

4.2.1. Wody powierzchniowe

Gmina Halinów leży w dorzeczu Wisły. Obszar gminy odwadniany jest przez rzekę Mienię, uchodzącą do Świdra oraz przez rzekę Długą, łączącą się z Narwią przez Kanał Żerański. Obie rzeki, uzupełnione o rzekę Zonzę (dopływ Długiej), stanowią podstawę sieci hydrograficznej gminy.

Rzeka Długa rozpoczyna swój bieg w gminie Mińsk Mazowiecki w miejscowości Kolonia Mistów. Przepływa przez Żwirówkę, Cisie, Halinów, Długą Kościelną, Długą Szlachecką, Budziska, Okuniew, odwadniając środkową część gminy i jest najdłuższym ciekim na jej terenie.

Rzeka Zonza bierze początek w gminie Dębe Wielkie w miejscowości Kąty Goździejewskie. Odwadnia miejscowości Michałów, Budziska, Zagórze oraz Okuniew i jest drugą co do długości rzeką gminy.

Źródła rzeki Mieni znajdują się w miejscowości Stary Jędrzejów w gminie Jakubów. Przez teren gminy Halinów przepływa niewielki fragment – 3,3 km, odwadniając południową część gminy i miejscowości Wielgolas Duchnowski, Stary Konik i Nowy Konik.

W poniższej tabeli znajduje się wykaz rzek na terenie gminy wraz ze swoimi długościami. Łącznie przez teren Miasta i Gminy przepływa prawie 22,5 km rzek.

TABELA NR 3 Cieki przepływające przez teren gminy Halinów.

Nazwa cieku	Długość [km]
Rzeka Długa	12,34
Rzeka Zonza	6,85
Rzeka Mienia	3,30

Źródło: „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Halinów” str. 37

Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie wykonywał badania w 50 punktach pomiarowo-kontrolnych (ppk) objętych monitoringiem operacyjnym z częstotliwością 4/rok, w tym w 22 ppk prowadzono monitoring wód pod kątem przydatności wody do bytowania ryb, z częstotliwością 12/rok.

Ocenę wód powierzchniowych dokonano na rzece Długiej, przepływającej przez gminę Halinów w punkcie pomiarowo-kontrolnym, od wód dopływu z Rembertowa do ujścia, natomiast ocenę wód powierzchniowych w jednolitej części wód badanych dokonano od źródeł do Kanału Magenta.

Według wyników badań wody wykonanych przez WIOŚ w 2010 r. rzeka Długa została zaklasyfikowana do złego stanu, zarówno w punkcie pomiarowo – kontrolnym, jak również w jednolitej części wód. Wskaźniki świadczące o zanieczyszczeniu rzeki to:

- BZT5,
- OWO,
- Azot amonowy,
- Azot Kjeldahla,
- Fosfor ogólny.

Wody stojące występujące na terenie gminy mają charakter antropogeniczny. Są to głównie stawy rybne powstałe w oparciu o istniejącą sieć cieków wodnych – stawy „Długa Kościelna” na rzece Długiej. Poza funkcją produkcyjną pełnią one również rolę rekreacyjno-sportową. Pozostałe obiekty to zbiorniki torfowiskowe lub wyrobiska poeksploatacyjne.

4.2.2. Wody podziemne¹

Gmina posiada małe zasoby wód podziemnych. Występują tu dwa poziomy wodonośne: trzeciorzędowy i czwartorzędowy, z czego głównym poziomem użytkowym jest poziom czwartorzędowy. Oba poziomy są nieciągłe – czwartorzędowy przerywany jest przez dochodzące do 10 m garby utworów trzeciorzędowych. Takie warunki geologiczne w okresach występowania susz przyczyniają się do okresowych niedoborów wody i wysychania studni (Halinów, Okuniew).

Czwartorzędowy poziom wodonośny występuje na głębokości od kilku do kilkudziesięciu metrów w utworach piaszczysto-żwirowych zlodowaceń południowo- i środkowopolskiego oraz interglacjału mazowieckiego. Utwory te charakteryzuje zmienna wartość współczynnika filtracji – od 2,9 do 57 m/24h (średnio 17,6 m/24h). Miąższość poziomu jest bardzo zróżnicowana i waha się od 5 do 100 m w rejonie Michałowa. W obrębie poziomu czwartorzędowego zlokalizowane są główne komunalne ujęcia wody, jak również ujęcia przemysłowe. Zwierciadło wód podziemnych czwartorzędowego poziomu wodonośnego ma charakter napięty – przykryte jest glinami zwałowymi. Od poziomu trzeciorzędowego izolują je warstwy glin zwałowych lub utworów trzeciorzędowych – jak gruba warstwa ilów plioceńskich. Trzeciorzędowe piętro wodonośne jest słabo rozpoznane,

¹ „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Halinów” str. 36

występuje w osadach piaszczystych, głównie miocenu i oligocenu. Znaczenie użytkowe może mieć jedynie poziom oligoceński.

Na obszarze gminy występuje trzeciorzędowy główny zbiornik wód podziemnych nr 215 Subniecka Warszawska. Jest to zbiornik o charakterze porowym, który ze względu na przepuszczalną warstwę utworów nadścielających wymaga szczególnej ochrony zapobiegającej skażeniu wód. Zbiornik na terenie gminy objęty jest Obszarem Najwyższej Ochrony (ONO).

Gmina Halinów zlokalizowana jest również na terenie Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 52, która leży w granicach regionu Środkowej Wisły i zajmuje powierzchnię 2251,53 km². JCWPd nr 52 leży w obrębie dwóch Głównych Zbiorników Wód Podziemnych - nr 215 Subniecka Warszawska oraz nr 215A – Subniecka Warszawska (część centralna).

Obszar JCWPd, zbudowany jest z utworów porowych, budujących warstwę wodonośną, o średniej miąższości >40 m, a lokalnie 20– 40 m. Liczba poziomów wodonośnych wynosi od 2 do 3.

Wody geotermalne

Na terenie gminy występują złoża wód geotermalnych. Na podstawie badań odwiertu „Okuniew” z 1971 r. stwierdzono (m.in. na obszarze gminy Halinów) obecność wód geotermalnych w pokładach dolnej jury na głębokości 1500 m. Złoża nadają się do wykorzystania w celach leczniczych (wysoka mineralizacja – 50 g/l) oraz do celów grzewczych. Wydajność źródeł, to ok. 100 m³ na godzinę. Jest to wystarczająca ilość wody, mogąca zaspokajać potrzeby grzewcze i sanatoryjne. Bariere w wykorzystaniu źródeł mogą stanowić koszty ich eksploatacji.

JCWPd nr 52 na której położona jest gmina Halinów była przebadana w 2010 r. w dwóch punktach, w ramach monitoringu diagnostycznego (badania prowadzone przez PIG). Na terenie gminy Halinów nie zlokalizowano punktu monitoringu wód podziemnych, natomiast na terenie powiatu znajduje się punkt na terenie leśniczówki Poręby Leśne (gm. Stanisławów), oraz drugi punkt na terenie powiatu wołomińskiego w miejscowości Wołomin.

Punkt w Porębach Leśnych zlokalizowany jest w utworach czwartorzędowych, na obszarze 52 JCWPd, zwierciadło ma charakter swobodny, głębokość stropu znajduje się na 4,05 m p.p.t. Klasa wód zbadanych w 2007 r. została oceniona jako IV (wody niezadowolającej jakości), ze względu na przekroczenie wskaźników w zakresie stężeń odpowiadających wodzie o niskiej jakości, którymi były żelazo i glin. W 2010 r. wody również zostały zakwalifikowane do klasy IV, tym razem wskaźnikami przekroczeń w zakresie stężeń był glin i pH.

Punkt w Wołominie zlokalizowany jest również w utworach czwartorzędowych, zwierciadło ma charakter swobodny, głębokość stropu znajduje się na 5,06 m p.p.t. Klasa wód zbadanych w 2007 r. została oceniona jako III (wody zadowolającej jakości), ze względu na przekroczenie wskaźnika w zakresie stężeń odpowiadających wodzie o niskiej jakości, którym było żelazo. W 2010 r. wody również zostały zakwalifikowane do klasy III.

Według Raportu „Ocena stanu chemicznego i ilościowego jednolitych części wód podziemnych w 2010 r.” stan JCWPd nr 52 został określony ze względu na stan jakościowy i ilościowy jako dobry. Istotnymi problemami mogącymi zagrażać jakości wód są: niedostateczna sanitacja obszarów wiejskich i rekreacyjnych.

4.2.3. Powietrze atmosferyczne

Na poziom stężeń zanieczyszczeń w powietrzu mają wpływ: wielkość napływowej i lokalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza, warunki klimatyczne i topografia terenu.

Gmina Halinów charakteryzuje się zróżnicowaną rzeźbą terenu i warunkami klimatycznymi, co ma istotny wpływ na rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń. Gmina, podobnie jak powiat i województwo, znajduje się pod wpływem dominującej zachodniej cyrkulacji mas powietrza. Sprzyja to napływowi zanieczyszczeń z dalszych odległości, w tym z terenów przemysłowych. Na stan czystości powietrza gminy Halinów rzutują punktowe źródła emisji zanieczyszczeń. Emisja punktowa, występuje w bardzo małym stopniu a to z powodu indywidualnych systemów grzewczych opartych na spalaniu zasilanego węgla. Skutki opalania budynków odczuwalne są zwłaszcza w okresie grzewczym jesień – zima - wiosna. Wielkość emisji ze źródeł liniowych (komunikacyjnych) szacowanych na podstawie informacji o natężeniu ruchu drogowego jest różna w zależności od kategorii dróg i ilości pojazdów na tych drogach. Przez analizowany obszar przebiegają odcinki dróg krajowej nr 2 i wojewódzkich nr 637 i 721, które są źródłem uciążliwego hałasu, jak i wzmożonej emisji substancji zanieczyszczających powietrze. W zakresie zmniejszenia uciążliwości powodowanej przez ciągi komunikacyjne na terenie gminy prowadzone są inwestycje drogowe polegające m. in. na wymianie nawierzchni asfaltu (remonty nawierzchni). Realizacja zadań odbywa się w miarę dostępności środków budżetowych. Poprawa infrastruktury transportowej powoduje poprawę płynności ruchu, przyspieszenie przejazdów, co wiąże się także z redukcją emisji spalin i oszczędnością w zużyciu paliw.

Największy udział w zanieczyszczeniach mają substancje pochodzące z procesów energetycznego spalania paliw. Należy do nich dwutlenek siarki, tlenki azotu, tlenek węgla i pyły. Pozostałe zanieczyszczenia emitowane z zakładów przemysłowych zlokalizowanych na terenie powiatu wynikają z rodzaju produkcji i stosowanej technologii. Wśród najczęściej występujących zanieczyszczeń technologicznych są: węglowodory alifatyczne, aromatyczne, benzyna, alkohole alifatyczne, węglowodory pierścieniowe, kwas octowy, butanol, ketony, formaldehyd, ksylen, amoniak oraz w mniejszej ilości inne zanieczyszczenia związane ze specyfiką produkcji zakładów.

Oceny jakości powietrza wykonywane są w odniesieniu do obszaru strefy. W ustawie o zmianie ustawy – prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dyrektywie 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy) od stycznia 2011 r. dla wszystkich zanieczyszczeń uwzględnianych w ocenach jakości powietrza obowiązuje nowy podział kraju na strefy. Ocena za rok 2012 wykonana została również w nowym układzie stref.

Strefę stanowią:

- aglomeracja o liczbie mieszkańców powyżej 250 tys.,
- miasto (nie będące aglomeracją) o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys.,

- pozostały obszar województwa, nie wchodzący w skład aglomeracji i miast powyżej 100 tys. mieszkańców.

RYSUNEK NR 3 Podział stref w województwie mazowieckim.
Źródło: WIOŚ w Warszawie

Mając powyższe na uwadze, w województwie mazowieckim, zgodnie z nowymi wytycznymi, występują cztery strefy: aglomeracja warszawska, miasto Radom, miasto Płock oraz strefa mazowiecka (do której zaliczana jest gmina Halinów).

TABELA NR 4 Wynikowe klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia.

Nazwa strefy	Kod strefy	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy												
		SO ₂	NO ₂	PM10	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃ ¹⁾	As	Cd	Ni	BaP	PM2,5 ¹⁾	PM2,5 ²⁾
strefa mazowiecka	PL1404	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	C	C2

1)- wg poziomu docelowego

2)- wg poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji

Źródło: Roczna ocena jakości powietrza w woj. mazowieckim za 2012 rok. WIOŚ Warszawa 2013r.

Według klasyfikacji dokonanej ze względu na ochronę zdrowia ludzi, oraz ochronę roślin strefa mazowiecka, do której należy także gmina Halinów, znalazła się w klasie C, co skutkuje koniecznością sporządzenia programów ochrony powietrza. O zaliczeniu strefy do niekorzystnej strefy C zdecydowały pył zawieszony PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)piren. W wyniku oceny przeprowadzonej za rok 2012 dla dwutlenku siarki, tlenku azotu i ozonu pod kątem ochrony roślin strefę mazowiecką przypisano do klasy A. W przypadku ozonu poziom celu długoterminowego dla kryterium ochrony roślin, który ma być osiągnięty do 2020 r. na wszystkich stanowiskach pomiarowych nie został dotrzymany, stąd cały obszar województwa z wyłączeniem miast nie spełnia ww. kryterium.

4.2.4. Warunki glebowe²

Na terenie gminy dominują gleby słabe i średniej jakości, należące do kompleksów glebowlolniczych 5 – żytniego dobrego (5,8% gleb gminy) i 6 – żytniego słabego (15,59%) oraz kompleksów 8 – zbożowo-pastewnego mocnego (3,33%) i 9 – zbożowo-pastewnego słabego (17,63% gleb gminy). Duży udział mają gleby bardzo słabe: kompleks glebowo rolniczy 7 – żytni bardzo słaby, obejmujący 15,29% gleb gminy (17% w powiecie).

Kompleksy pszenne dobre występują na nieznacznym obszarze gminy – poniżej 1%, w okolicach Wielgolasu Duchnowskiego. Pod względem bonitacyjnym gleby tych kompleksów należą do klasy I, II i IIIa.

Kompleksy żytnie bardzo dobry i dobry występują głównie we wschodniej części gminy i zajmują łącznie prawie 9% powierzchni. Większe płaty tworzą w miejscowościach Brzeziny, Wielgolas Brzeziński i Wielgolas Duchnowski w części południowej oraz w Cisiu, Kazimierowie, Mrowiskach, Żwirówce i Deśnie w części centralnej. Bonitacja tych gleb waha się w granicach klas IIIa, IIIb, IVa i częściowo IVb.

Kompleksy żytnie słabe i bardzo słabe występują jako mozaika na całym jej obszarze i zajmują największe połacie gruntów – prawie 31% powierzchni. Pod względem bonitacji są to gleby klas IVb, V lub VI.

Najmniej przydatne dla rolnictwa są kompleksy zbożowo-pastewny mocny i zbożowo-pastewny słaby. Jest to druga co do wielkości grupa gruntów w gminie, zajmująca prawie 21% powierzchni terenu. Podobnie jak kompleks żytni słaby i bardzo słaby występuje jako mozaika z innymi klasami na całym obszarze gminy. Pod względem bonitacji kompleksy te stanowią gleby klas V lub VI.

Kompleksy gleb trwałych użytków zielonych zlokalizowane są głównie w sąsiedztwie cieków wodnych, stanowią 20% powierzchni gminy. Kompleksy te tworzą zwarte obszary w północnej i południowej części omawianego terenu: na północy w miejscowościach Okuniew, Długa Szlachecka, Długa Kościelna i Michałów, na południu występują w Wielgolesie Duchnowskim, tworząc duże połacie użytków zielonych związanych z ciekami Mienia.

² „Program Ochrony Środowiska dla Gmina Halinów” str. 37

Dominujące gleby bielcowe i pseudobielcowe występują na całym omawianym obszarze. Tworzą one zwarte kompleksy w centralnej i wschodniej części gminy, często jako mozaika z czarnymi ziemiemi. Największe skupienia występują w okolicach Brzezin, Wielgolasu Brzezińskiego, Wielgolasu Duchnowskiego oraz na terenie miasta, ponadto w Cisiu, Żwirówce, Deśnie, Mrowiskach i Kazimierowie.

Gleby brunatne (wyługowane i kwaśne) występują jako mozaika z czarnymi ziemiemi we wschodniej i zachodniej części gminy, z pominięciem samego centrum. Większe połacie zajmują w sołectwach Okuniew, Długa Szlachecka, Budziska, Mrowiska i Chobot. Na północy pojawiają się wyspowo w sąsiedztwie gleb organicznych (Michałów, Budziska).

Ostatnim typem gleb mineralnych wstępującym w dużych ilościach na terenie gminy są czarne ziemie występujące wyspowo w zachodniej części gminy (większe połacie – Nowy Konik, Hipolitów, Józefin, Okuniew i Budziska) oraz wschodniej (Cisie, Żwirówka, Krzewina i Chobot).

Poza glebami mineralnymi na terenie gminy występują znaczące obszary gleb organicznych. Gleby mułowe, torfowe i murszowo-torfowe, murszowo mineralne i murszowate zajmują łącznie 20% powierzchni gminy. Największe obszary tych gleb występują w centralnej i północnej części gminy (w sąsiedztwie cieków Długa, Zonza oraz Mienia) – Zagórze, Budziska, Michałów, Długa Kościelna.

4.3. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Azbest znajduje się w wykazie substancji niebezpiecznych stanowiących załącznik do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 2 września 2005 r. w sprawie wykazu substancji niebezpiecznych wraz z klasyfikacją i oznakowaniem (Dz. U. Nr 201, poz. 1674) pod numerem indeksowym 650-013-00-6, jako substancja o udokumentowanym działaniu rakotwórczym kategorii 1, stanowiąca poważne zagrożenie zdrowia w następstwie narażenia na długotrwałe oddziaływanie na drogi oddechowe.

Ogółem, na terenie Gminy Halinów znajduje się ok. **236 392,50 m²** wyrobów zawierających azbest. Do najważniejszych wyrobów azbestowych znajdujących się w zasobach mieszkańców gminy należą wyroby azbestowo – cementowe, takie jak:

- płyty faliste (eternity),
- płyty karo,

zawierające od 10 do 35% azbestu.

Stan techniczny pokryć dachowych i płyt elewacyjnych jest na ogół dostateczny, tzn. ogólnie płyty nie są pokruszone ani obstrzępione, a jedynie porośnięte porostami organicznymi lub zabrudzone wodami opadowymi wymieszanymi z sadzami kominowymi. Nieuszkodzone płyty nie stwarzają zagrożenia dla zdrowia ludzi związanego z emisją włókien azbestu do powietrza.

Metodą unieszkodliwiania azbestu jest składowanie na składowiska odpadów niebezpiecznych, jednak jest to proces bardzo powolny z uwagi na duże koszty demontażu oraz brak wystarczającej ilości składowisk przyjmujących tego rodzaju odpady.

Brak realizacji projektowanego programu może spowodować, że znaczna część odpadów azbestowych (najczęściej płyt eternitowych pochodzących z pokryć dachowych) usuwana będzie w sposób całkowicie niezorganizowany, w miejscach nie przeznaczonych do tego celu – np. w lasach (tzw. „dzikie wysypiska”). Duża część osób usuwających azbest zleca firmom posiadającym stosowne uprawnienia jedynie wywiezienie odpadów, natomiast demontażu dokonuje własnymi siłami. Takie rozwiązanie stanowi duże zagrożenie dla środowiska, gdyż przy uszkodzeniu materiałów zawierających azbest do środowiska uwalniają się włókna azbestu.

Zaproponowane w Programie działania przeciwdziałają występowaniu możliwości wpływu wyrobów zawierających azbest na środowisko przyrodnicze i w konsekwencji na zdrowie ludzi. Gdyby nie zostały one podjęte, istnieje realne zagrożenie, że w wielu miejscach gminy stan powietrza atmosferycznego będzie ulegał dalszemu i ciągłemu pogarszaniu. Ma to związek z procesami korozji i erozji powierzchni wyrobów azbestowo – cementowych, których wiek techniczny oceniany jest na maksimum 30 lat. Po tym okresie przyjmuje się, że wyroby zaczynają pylenie samoczynne w określonych warunkach atmosferycznych.

Dodatkowe korzyści z wdrożenia programu obejmują:

- oczyszczenie z azbestu terytorium gminy, (cel nadrzędny *Programu...*)
- poprawa stanu zdrowotnego mieszkańców i potencjalne obniżenie przypadków zachorowań spowodowanych szkodliwym działaniem azbestu
- poprawa stanu technicznego obiektów budowlanych, przyrost wartości naniesień budowlanych i gruntów, innych obiektów i mieszkań,
- poprawa wyglądu estetycznego gminy (wzrost walorów turystycznych) jak i stanu środowiska.

5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w wyniku realizacji *Programu...* to miejsca prowadzenia prac usuwania wyrobów zawierających azbest. Hipotetycznie drugim miejscem ewentualnie możliwego wystąpienia znaczącego narażenia na działanie pyłu azbestu jest jego transport. Sytuacje awaryjne takie jak np. niekontrolowane rozszczelnienia opakowania (w wyniku wypadku drogowego) może być takim źródłem. W obydwu sytuacjach zastosowanie obowiązujących procedur zmniejsza nieomal do zera ryzyko wystąpienia takich zagrożeń. Położywszy nacisk na szkolenie i krzewienie wiedzy o najlepszych dostępnych praktykach, dopuszczanie do demontaży tylko profesjonalnych wykonawców ograniczy wystąpienie wszelkich sytuacji stwarzających zagrożenie na przedostanie się pyłu azbestowego do powietrza.

6. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA ISTNIEJĄCYCH PROBLEMÓW OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGÓLNOŚCI DOTYCZĄCY OBSZARÓW CHRONIONYCH

Gmina Halinów posiada niewiele obszarów chronionych, ale pokrywających znaczącą część terenu gminy. Obszar ten stanowią 53% powierzchni, jest to Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu. Na terenie Miasta i Gminy zlokalizowano również 37 pomników przyrody.

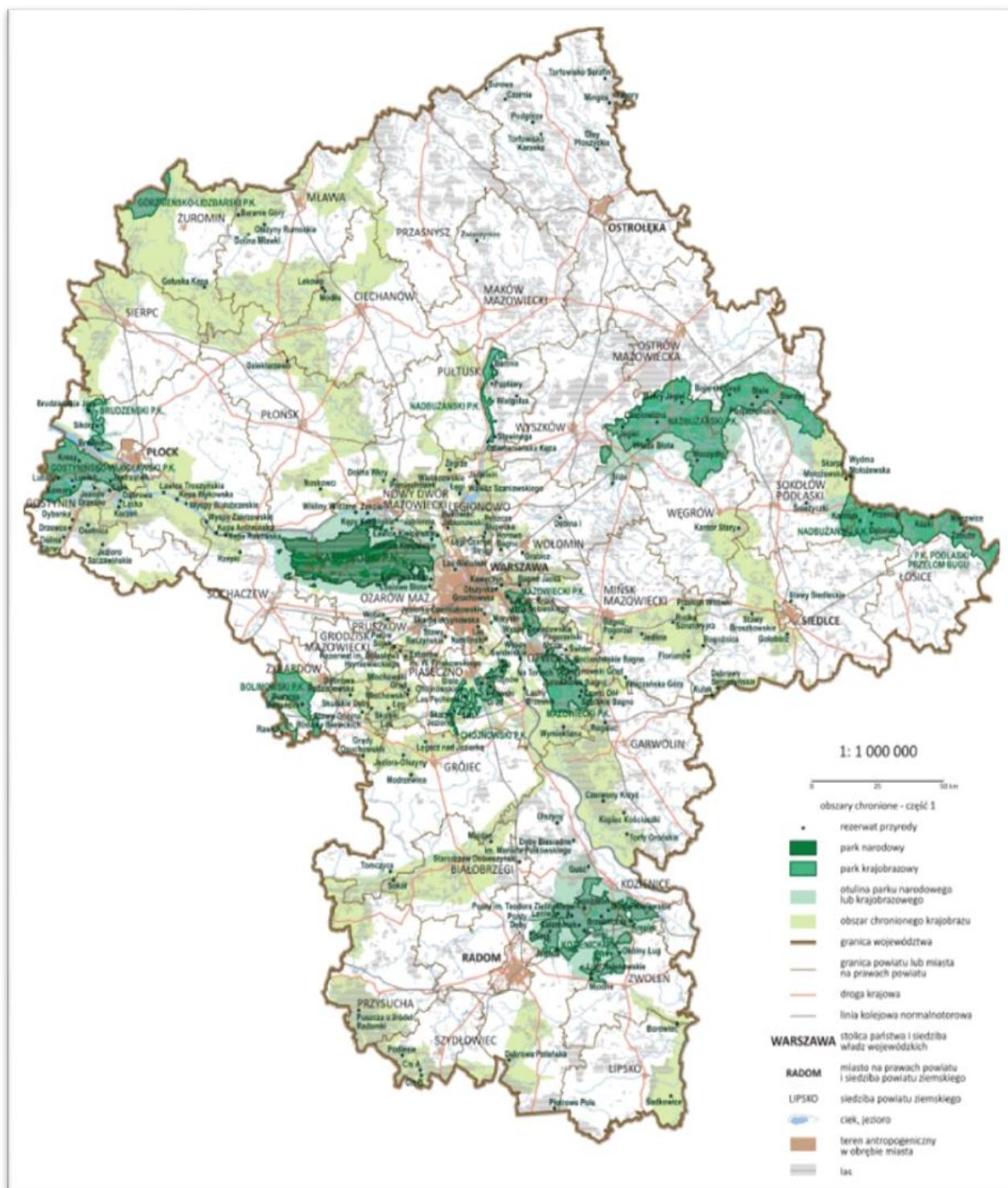
Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych (ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz. U. 2009 r. Nr 151, poz. 1220 ze zm.).

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu – obszar o całkowitej powierzchni 148 409,1 ha położony jest na terenie powiatów: warszawskiego, grodzkiego, legionowskiego, nowodworskiego, otwockiego, piaseczyńskiego, pruszkowskiego, sochaczewskiego, warszawskiego zachodniego, wołomińskiego oraz mińskiego, w tym również na terenie gminy Halinów. Aktem prawnym obecnie regulującym ochronę tego obszaru jest Rozporządzenie Nr 3 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (DUWM.42.870), oraz Rozporządzenie Nr 56 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (DUWM.2008.185.6629).

Tereny obszaru są chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowy ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem, a także pełnioną funkcją korytarzy ekologicznych.

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu zajmuje 3 349,1 ha powierzchni terenu gminy obejmując znaczny fragment na północy gminy (sołectwa: Okuniew, Zagórze, Budziska, Michałów, Długa Szlachecka, Długa Kościelna, Kazimierów, Mrowiska, Chobot, Krzewina i Desno) oraz mniejszy na południu (sołectwa: Wielgolas Duchnowski, Stary Konik i Nowy Konik).

„Prognoza oddziaływania na środowisko Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Halinów na lata 2013 – 2032”

RYSUNEK NR 4 Obszary przyrodnicze prawnie chronione w województwie mazowieckim. Stan na koniec 2010 r.

Źródło: Program ochrony środowiska województwa mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.

SIEĆ NATURA 2000

Natura 2000 to sieć obszarów chronionych na terenie państw członkowskich Unii Europejskiej. Celem wyznaczania tych obszarów jest ochrona cennych pod względem przyrodniczym i zagrożonych składników różnorodności biologicznej w państwach Unii Europejskiej. W skład sieci Natura 2000 wchodzi:

- obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) – wyznaczone na podstawie Dyr. Rady 79/409/EWG w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, tzw. Dyrektywa Ptasia,
- specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) – wyznaczone na podstawie Dyr. Rady 92/43/EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, tzw. Dyrektywa Siedliskowa.

Na terenie gminy Halinów nie utworzono żadnego obszaru Natura 2000, nie planuje się również powstania tych obszarów.

Program usuwania azbestu określając ilości odpadów do usunięcia i przedziały czasowe jego realizacji umożliwia dodatkowe uporządkowanie procesu usuwania wyrobów azbestowych i pozwala nałożyć reżimy dla tego typu działalności. Każdorazowe usunięcie wyrobu zawierającego azbest odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami, w taki sposób aby nie powodować pogorszenia się stanu środowiska po realizacji zadania (zwiększenie ilości włókien azbestu w powietrzu atmosferycznym).

Można stwierdzić, iż wprowadzenie i realizacja *Programu...* w dużej perspektywie czasowej może znacząco wpłynąć na poprawę stanu powietrza atmosferycznego, co w znaczący sposób podniesie walory tego obszaru

7. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA CELÓW OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONYCH NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNYCH Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

Analizując cele sformułowane w *Programie...*, oprócz analizy ich wpływu na środowisko, należy dokonać odniesienia tych celów do kierunków działań określonych w dokumentach nadrzędnych (krajowych, wojewódzkich i powiatowych) oraz równoległych (regionalnych). Od spójności tych celów w znacznym stopniu zależy możliwość osiągnięcia sukcesu polityki ekologicznej gminy.

Podstawowym dokumentem określającym ramy prawne gospodarki odpadami w Unii Europejskiej jest Dyrektywa Rady 74/442/EEC, nakładająca na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia odzysku i usuwania odpadów w sposób nie zagrażający życiu ludzkiemu oraz nie powodujący szkód w środowisku. Ponadto nakłada ona obowiązek zapobiegania tworzeniu się lub ograniczaniu ilości odpadów i ich szkodliwości.

7.1. Cele wynikające z dokumentów istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska na poziomie krajowym

7.1.1. Cele wynikające z Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009 – 2012 z perspektywą do roku 2016

Cele i instrumenty sformułowane na szczeblu wspólnotowym zostały w przewadze przeniesione do Polityki Ekologicznej Państwa na lata 2009 - 2012 z perspektywą do roku 2016.

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury

Głównym celem polityki ekologicznej państwa w zakresie gospodarki odpadami jest zapobieganie powstawaniu odpadów poprzez redukcje ilości powstających odpadów „u źródła”, odzyskiwanie surowców, ponowne wykorzystanie odpadów oraz bezpieczne dla środowiska końcowe unieszkodliwianie odpadów niewykorzystanych.

Kierunki działań na lata 2009 – 2012 określone w w/w dokumencie mające na celu zapewnienie czynnego uczestnictwa w tworzeniu mechanizmów prawnych i systemowych Unii Europejskiej w zakresie gospodarki odpadami są następujące:

- zorganizowanie banku danych o odpadach (do końca 2009 r.),
- reforma obecnego systemu zbierania i odzysku odpadów komunalnych w gminach, dająca władzom samorządowym znacznie większe uprawnienia w zarządzaniu i kontrolowaniu systemu (do końca 2009 r.),
- zwiększenie stawek opłat za składowanie odpadów zmieszanych biodegradowalnych oraz odpadów, które można poddać procesom odzysku,

- finansowe wspieranie przez fundusze ekologiczne inwestycji dotyczących odzysku i recyklingu odpadów, a także wspieranie wdrożeń nowych technologii w tym zakresie,
- dostosowanie składowisk odpadów do standardów UE (do końca 2009 r.),
- wprowadzenie rozwiązań poprawiających skuteczność systemu recyklingu wyeksploatowanych pojazdów,
- finansowe wspieranie przez fundusze ekologiczne modernizacji technologii prowadzących do zmniejszania ilości odpadów na jednostkę produkcji (technologie małoodpadowe),
- realizacja projektów dotyczących redukcji ilości składowanych odpadów komunalnych i zwiększenia udziału odpadów komunalnych poddawanych odzyskowi i unieszkodliwieniu wspieranych dotacjami Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko”,
- intensyfikacja edukacji ekologicznej promującej minimalizację powstawania odpadów (np. opakowań, toreb foliowych) i ich preselekcję w gospodarstwach domowych,
- wzmocnienie przez Inspekcję Ochrony Środowiska kontroli podmiotów odbierających odpady od wytwórców oraz podmiotów posiadających instalacje do odzyskiwania i unieszkodliwiania odpadów,
- dokończenie akcji likwidacji mogilników, zawierających przeterminowane środki ochrony roślin i inne odpady niebezpieczne oraz akcji eliminacji PCB z transformatorów i kondensatorów (do końca 2010 r).

Ponadto podejmowane będą działania w celu stworzenia systemu efektywnego egzekwowania przepisów w zakresie gospodarki odpadami oraz wprowadzaniu i wdrażaniu instrumentów finansowych umożliwiających realizację zadań przez jednostki samorządu terytorialnego.

Celami średniookresowymi określonymi w Polityce ekologicznej państwa są:

- utrzymanie tendencji oddzielenia ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju (mniej odpadów na jednostkę produktów, mniej opakowań, dłuższe okresy życia produktów itp.),
- znaczne zwiększenie odzysku energii z odpadów komunalnych w sposób bezpieczny dla środowiska,
- zamknięcie wszystkich składowisk, które nie spełniają standardów UE i ich rekultywacja,
- sporządzenie spisu zamkniętych oraz opuszczonych składowisk odpadów wydobywczych, wraz z identyfikacją obiektów wpływających znacząco na środowisko (obowiązek wynikający z dyrektywy 2006/21/WE oraz ustawy z dnia 10 lipca 2008 r. o odpadach wydobywczych (Dz. U. Nr 138, poz. 865),
- eliminacja kierowania na składowiska zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego oraz zużytych baterii i akumulatorów,
- pełne zorganizowanie krajowego systemu zbierania wraków samochodów i demontaż pojazdów wycofanych z eksploatacji,
- takie zorganizowanie systemu preselekcji sortowania i odzysku odpadów komunalnych, aby na składowiska nie trafiało ich więcej niż 50% w stosunku do odpadów wytworzonych w gospodarstwach domowych.,

7.1.2. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami KPGO 2010

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010 uchwalony został przez Radę Ministrów Uchwałą nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. (M.P. z 2006 r. Nr 90, poz. 946). Określono w nim następujące cele główne:

- utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,
- zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich krajowych składowisk niespełniających wymagań technicznych,
- wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.

7.1.3. „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009- 2032”

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032” ustanowiony został przez Radę Ministrów uchwałą Nr 39/2010 z dnia 15 marca 2010 r.

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009-2032” jest kontynuacją i aktualizacją celów oraz działań ustalonych w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” przyjętym przez Radę Ministrów w dniu 14 maja 2002 r., do którego opracowania została zobowiązana Rada Ministrów w drodze przyjętej przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej Rezolucji z dnia 19 czerwca 1997 r. - w sprawie programu wycofania azbestu z gospodarki (M.P. Nr 38, poz. 373):

- ✓ usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest;
- ✓ minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju;
- ✓ likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Określa jednak nowe zadania niezbędne do oczyszczenia kraju z azbestu w okresie 24 lat, wynikające ze zmian gospodarczych i społecznych, jakie nastąpiły m.in. w związku ze wstąpieniem Polski do Unii Europejskiej.

Realizuje wnioski zawarte w „Raporcie z realizacji w latach 2003-2007 Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski” poprzez wprowadzenie priorytetowych zadań legislacyjnych, uruchomienie wsparcia finansowego dla działań prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz usprawnienie systemu monitoringu realizacji Programu.

Program grupuje zadania przewidziane do realizacji na poziomie centralnym, wojewódzkim i lokalnym, w pięciu blokach tematycznych:

- 1) Zadania legislacyjne,
- 2) Działania edukacyjno-informacyjne obejmujące: działania skierowane do dzieci i młodzieży, szkolenia pracowników administracji rządowej i samorządowej, opracowywanie materiałów informacyjnych i edukacyjnych,

ocenę i promocję technologii unicestwiania włókien azbestu w odpadach azbestowych, organizacje krajowych i międzynarodowych szkoleń, seminariów, konferencji, kongresów i udział w nich,

- 3) Zadania w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych, z obiektów użyteczności publicznej, terenów byłych producentów wyrobów azbestowych, oczyszczania terenów nieruchomości, budowy składowisk oraz instalacji do unicestwiania włókien azbestowych;
- 4) Monitoring realizacji Programu przy pomocy elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej,
- 5) Działania w zakresie oceny narażenia i ochrony zdrowia.

7.2. Cele wynikające z dokumentów istotnych z punktu widzenia ochrony środowiska na poziomie regionalnym

7.2.1. Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012- 2017 z uwzględnieniem lat 2018- 2023

Sejmik województwa mazowieckiego przyjął Uchwałę Nr 211/12 z dnia 22 października 2012 r. w sprawie określenia zasad, trybu i harmonogramu opracowania „Planu Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018-2023.”

Przyjęte cele w gospodarce odpadami zawierającymi azbest:

Cele krótkookresowe 2012-2017

- Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego poprzez stopniową eliminację tych wyrobów oraz ich bezpieczne unieszkodliwienie przez składowanie,
- Minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych powodowanych kontaktem z włóknami azbestu,
- Likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Cele długookresowe 2018-2023

- Dalsze sukcesywne usuwanie wyrobów zawierających azbest;
- Kontynuacja działań minimalizujących negatywne skutki zdrowotne powodowane kontaktem z włóknami azbestu;
- Dalsze działania polegające na likwidacji szkodliwego oddziaływania azbestu.

Osiągnięcie założonych celów w zakresie gospodarowania odpadami zawierającymi azbest wymaga realizacji następujących działań:

- rzetelnej inwentaryzacji,
- kontroli prawidłowego postępowania z odpadami zawierającymi azbest, szczególnie obejmującego indywidualnych posiadaczy i firmy, zajmujące się demontażem,
- udział w kolejnych edycjach konkursów „Polska bez azbestu”, których celem jest wyłonienie najbardziej aktywnych gmin, podejmujących działania w zakresie usunięcia wyrobów zawierających azbest,

- szerzenia informacji o problematyce azbestowej oraz szkolenie przedstawicieli samorządu terytorialnego z zakresu bezpiecznego usuwania wyrobów azbestowych.

7.2.2. *„Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.”.*

Sejmik województwa mazowieckiego przyjął Uchwałę Nr 104/12 z dnia 13 kwietnia 2012 r. w sprawie określenia zasad, trybu i harmonogramu opracowania „Programu ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.”.

Mając na uwadze, że głównym założeniem programów ochrony środowiska jest potrzeba poprawy jakości życia człowieka, za cel nadrzędny dokumentu przyjęto:

„Ochrona środowiska naturalnego na Mazowszu z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju, jako podstawa poprawy jakości życia mieszkańców regionu”.

Na podstawie analizy stanu aktualnego i uwarunkowań wynikających z dokumentów programowych dotyczących ochrony środowiska, w tym raportów z realizacji dotychczasowego programu ochrony środowiska województwa mazowieckiego, wyznaczonych zostało 5 obszarów priorytetowych dla Mazowsza:

I POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA

II RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW NATURALNYCH

III OCHRONA PRZYRODY

IV POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO

V EDUKACJA EKOLOGICZNA SPOŁECZEŃSTWA

oraz obszar działań dotyczący **ZAGADNIEŃ SYSTEMOWYCH**

W poszczególnych obszarach *Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.* zakłada następujące cele:

I POPRAWA JAKOŚCI ŚRODOWISKA

Cele średniookresowe:

- 1) Poprawa jakości powietrza, w tym dążenie do osiągnięcia poziomu celu długoterminowego dla ozonu do 2020 r.;
- 2) Poprawa jakości wód;
- 3) Racjonalna gospodarka odpadami;
- 4) Ochrona powierzchni ziemi;
- 5) Ochrona przed hałasem i promieniowaniem elektromagnetycznym.

II RACJONALNE WYKORZYSTANIE ZASOBÓW NATURALNYCH

Cele średniookresowe:

- 1) Racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi;
- 2) Efektywne wykorzystanie energii;
- 3) Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi.

III OCHRONA PRZYRODY

Cele średniookresowe:

- 1) Ochrona walorów przyrodniczych;
- 2) Zwiększenie lesistości;
- 3) Ochrona lasów, ze szczególnym uwzględnieniem różnorodności biologicznej.

IV POPRAWA BEZPIECZEŃSTWA EKOLOGICZNEGO

Cele średniookresowe:

- 1) Przeciwdziałanie poważnym awariom;
- 2) Zwiększenie bezpieczeństwa transportu substancji niebezpiecznych;
- 3) Ochrona przed powodzią i suszą;
- 4) Ochrona przed osuwiskami;
- 5) Ochrona przeciwpożarowa.

V EDUKACJA EKOLOGICZNA SPOŁECZEŃSTWA

Cele średniookresowe:

- 1) Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców Mazowsza;
- 2) Udział społeczeństwa w postępowaniach na rzecz ochrony środowiska.

VI ZAGADNIENIA SYSTEMOWE

Cele średniookresowe:

- 1) Upowszechnienie znaczenia zarządzania środowiskowego;
- 2) Zwiększenie roli placówek naukowo-badawczych Mazowsza we wdrażaniu eko innowacji;
- 3) Egzekwowanie odpowiedzialności za szkody w środowisku.

7.2.3. „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego na lata 2007-2032”

„Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego na lata 2007 - 2032” jest realizacją zapisów zawartych w „Programie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”, który to został przyjęty przez Radę Ministrów RP 14 maja 2002 roku.

Za główny cel „Programu...” przyjęto:

Usunięcie i unieszkodliwienie do 2032 r. wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu Województwa Mazowieckiego

Cele PROGRAMU to:

- opracowanie Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Województwa Mazowieckiego wraz z planem sytuacyjnym rozmieszczenia wyrobów zawierających azbest;
- weryfikacja Wojewódzkiej Bazy Danych dotyczących wytwarzania i gospodarowania odpadami niebezpiecznymi (Centralny System Odpadowy – CSO);
- budowa składowisk odpadów azbestowych;
- organizacja kampanii edukacyjno-informacyjnej w zakresie prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- monitoring usuwania oraz prawidłowego postępowania z wyrobami zawierającymi azbest;
- wytworzenie mechanizmów dofinansowania usuwania azbestu dla indywidualnych gospodarstw domowych.

Pośród celów szczegółowych można wymienić:

- instruktaż z zakresu postępowania z wyrobami zawierającymi azbest dla osób fizycznych, prawnych, jednostek organizacyjnych, na których ciążyą określone obowiązki z tytułu posiadania obiektów zawierających depozyty azbestowe oraz obowiązki wynikające z faktu wytwarzania, w wyniku remontów, odpadów zawierających azbest,
- stworzenie odpowiednich warunków do wdrożenia przepisów prawnych, norm, standardów postępowania oraz procedur odnoszących się do wyrobów i odpadów zawierających azbest,
- pomoc mieszkańcom województwa i podległym jednostkom samorządu terytorialnego w realizacji wymiany płyt azbestowo-cementowych i innych wyrobów zgodnie z przepisami prawa,
- identyfikacja dostępnych źródeł finansowania oraz zaprogramowanie wsparcia finansowego przedsięwzięć związanych z usuwaniem azbestu.

7.2.4. „Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007- 2013”.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007-2013 (RPO WM) został przygotowany w oparciu o Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające Rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz. Urz. UE L 210 z 31.07.2006, str. 25, z późn. zm.). Realizuje on cel Konwergencja określony w art. 3.

OSŃ PRIORYTETOWA IV: ŚRODOWISKO, ZAPOBIEGANIE ZAGROŻENIOM I ENERGETYKA

Poprawa stanu, środowiska naturalnego województwa mazowieckiego.

7.2.5. *„Program ochrony środowiska dla powiatu mińskiego”*

Cel strategiczny Programu ochrony środowiska powiatu mińskiego określony został w „Strategii rozwoju gospodarczego powiatu mińskiego do 2015 r.”. Celem tym jest:

„Osiągnięcie zrównoważonego rozwoju regionu, który prowadzi do poprawy jakości życia lokalnej społeczności”

Cele główne:

- I.** Zmniejszenie zanieczyszczeń środowiska;
- II.** Racjonalizacja gospodarki wodnej;
- III.** Zwiększenie lesistości i ochrona lasów;
- IV.** Poprawa stanu bezpieczeństwa ekologicznego;
- V.** Podnoszenie poziomu wiedzy ekologicznej;
- VI.** Rozwój proekologicznych form działalności gospodarczej;
- VII.** Utworzenie spójnego systemu obszarów chronionych.

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla Gminy Halinów na lata 2013- 2032” jest powiązany w zasadniczych punktach z ww. dokumentami strategicznymi krajowymi i wojewódzkimi odnoszącymi się do systemów gospodarki odpadami, ponieważ jego głównym celem jest „Bezpieczne dla zdrowia ludzi usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest z gminy Halinów oraz zdeponowanie ich na wyznaczonym składowisku lub unieszkodliwienie innymi metodami spełniającymi wymagania najlepszych dostępnych technik (BAT), a przez to wyeliminowanie ich negatywnego oddziaływania na zdrowie ludzi i środowisko naturalne”.

8. ODDZIAŁYWANIA TRANSGRANICZNE

Wdrożenie ustaleń projektu *Programu...* nie wywoła negatywnych oddziaływań transgranicznych. Skala przedsięwzięć zaproponowanych do realizacji w ramach *Programu...* ma charakter regionalny i ewentualne negatywne oddziaływanie tych przedsięwzięć będzie miało zasięg lokalny. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja *Programu...* nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw.

Oddziaływanie obiektów związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest oraz unieszkodliwianiem odpadów może jednak sporadycznie wykraczać poza obszar województwa. Negatywne skutki gospodarowania odpadami mogą być odczuwalne w ościennych gminach przede wszystkim w zakresie powietrza atmosferycznego i w przypadku wystąpienia takiego oddziaływania w gminie Halinów.

Obowiązek rozważania możliwości transgranicznego oddziaływania na środowisko planowanych przedsięwzięć wynika z Konwencji o ocenach oddziaływania na środowisko w kontekście transgranicznym, sporządzonej w Espoo dnia 25 lutego 1991 roku. Specjalnej analizie powinny podlegać inwestycje zlokalizowane blisko granic, a także te realizowane dalej, ale ze względu na rozmiar przedsięwzięcia mogące powodować znaczące emisje lub zmiany w środowisku.

9. IDENTYFIKACJA I OCENA POTENCJALNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO I ZABYTKI ZADAŃ UJĘTYCH W PROJEKCIE DOKUMENTU

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Halinów na lata 2013-2032” jest spisem zamierzeń i zalecanych dokonań mających na celu poprawę sytuacji w środowisku związanej z zagrożeniem środowiska wyrobami i odpadami zawierającymi azbest poprzez ich konsekwentne usuwanie. Generalne założenia *Programu...* są proekologiczne, natomiast w trakcie realizacji zaplanowanych przedsięwzięć mogą wystąpić nowe, szczególne aspekty oddziaływania na środowisko.

Najważniejszym zagrożeniem dla środowiska związanym z realizacją *Programu...* może być nieterminowe realizowanie zapisanych w nim działań. Dotyczy to przede wszystkim realizacji zadań w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest, których dalsze użytkowanie powodowałoby uwalnianie się włókien azbestu do środowiska, wyroby o pierwszym stopniu pilności.

Negatywne oddziaływanie na środowisko działań zawartych w *Programie...* może zostać wyeliminowane przez zastosowanie i przestrzeganie wszystkich obowiązujących i przedstawionych w *Programie...* procedur postępowania z wyrobami i odpadami zawierającymi azbest, które dotyczą:

- właścicieli oraz zarządców budynków oraz terenu, przy użytkowaniu obiektów i terenów z wyrobami zawierającymi azbest,
- właścicieli i zarządców budynków oraz terenu, przy usuwaniu wyrobów zawierających azbest z tych obiektów lub terenów
- wykonawców prac polegających na usuwaniu wyrobów zawierających azbest, oraz oczyszczania obiektu, terenu, instalacji,
- prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów niebezpiecznych zawierających azbest,

Wskazane w *Programie...* warianty rozwiązywania problemów usuwania azbestu wskazują jednak na wysoki stopień zabezpieczenia przed negatywnym oddziaływaniem na środowisko.

Usunięcie wyrobów zawierających azbest będzie odbywać się zgodnie z przyjętymi zasadami ostrożności przy demontażu i składowaniu. Azbest z terenu gminy będzie składowany na specjalnym składowisku, przyjmującym odpady niebezpieczne na terenie województwa mazowieckiego.

Azbest występuje tylko na terenie zamieszkałym, w skupiskach siedzib ludzkich, przy ciągach komunikacyjnych, dlatego też usuwanie niebezpiecznych pokryć dachowych w tym rejonie nie powinno znacząco wpłynąć na faunę i florę obszarów chronionych występujących na terenie gminy Halinów.

Przeprowadzenie usuwania azbestowych pokryć nie będzie oddziaływać na siedliska przyrodnicze oraz chronione gatunki roślin i zwierząt.

Różnorodność biologiczna – brak wpływu

Zagrożenia dla różnorodności biologicznej mogą nastąpić na etapie transportu odpadów, poprzez ograniczenie możliwości swobodnego przemieszczania się zwierząt ze względu na ciągi komunikacyjne oraz na etapie budowy składowisk odpadów poprzez niszczenie naturalnych siedlisk zwierząt.

W celu zachowania różnorodności biologicznej należy podjąć działania zapobiegające:

- fragmentacji i izolacji zbiorowisk roślinnych i populacji zwierząt,
- ograniczeniu możliwości przemieszczania się i żerowania zwierząt wewnątrz areałów osobniczych i terytoriów,
- ograniczaniu lub uniemożliwianiu migracji dalekiego zasięgu,
- ograniczaniu przepływu genów i obniżeniu zmienności genetycznej w ramach populacji,
- wymieraniu lokalnych populacji i obniżaniu bioróżnorodności obszarów.

Ludzie – wpływ pozytywny

Dawniej azbest nie był traktowany jako substancja szkodliwa, pomimo tego, że były znane liczne dowody wskazujące na niekorzystne jego oddziaływanie na organizm ludzi i zwierząt. Nie figurował on nawet w wykazie trucizn i środków szkodliwych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 28 grudnia 1963 r. w sprawie wykazu trucizn i środków szkodliwych.

Dopiero w latach osiemdziesiątych i dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia służby sanitarne i ochrony środowiska zajęły zdecydowane stanowisko w sprawie azbestu. Rozpoczęto wówczas intensywne poszukiwania materiałów umożliwiających zastąpienie azbestu w różnych wyrobach. Wyroby azbestowe będące w dobrym stanie technicznym oraz w odpowiedni sposób zabezpieczone - nie stanowią istotnego zagrożenia dla zdrowia ludzkiego. Problem pojawia się natomiast w momencie uszkodzenia wyrobu. Wówczas do powietrza uwalniane są włókna azbestowe, a z powietrza trafiają one do ludzkiego organizmu. Zagrożenie zdrowia człowieka uzależnione jest od rodzaju azbestu, wielkości włókien i ich stężenia w powietrzu oraz czasu narażenia. Badania dowodzą, że najbardziej niebezpieczne są włókna respilabilne, których średnica jest mniejsza od 3 mikrometrów, a długość większa niż 5 mikrometrów. Pęczki włókien azbestowych mogą rozszczepiać się na włókna kilkudziesięciokrotnie cieńsze niż włos ludzi, kruszą się, łamią i przedostają się do atmosfery. Niewidoczne dla oka, unosząc się w powietrzu są wdychane przez ludzi.

W momencie przedostania się włókien azbestowych do organizmu człowieka, nie można ich usunąć. Po wnikięciu do organizmu głęboko penetrują układ oddechowy i powodują w nim trwałe uszkodzenia.

Wyróżnia się trzy rodzaje narażenia na pyły azbestowe:

- ekspozycja zawodowa,
- ekspozycja parazawodowa,
- ekspozycja środowiskowa.

Ekspozycje te różnią się w istotny sposób wielkością stężeń włókien, ich rozmiarami, długością trwania narażenia, a co za tym idzie skutkami dla zdrowia i wielkością ryzyka wystąpienia określonych nowotworów złośliwych.

Szczególną cechą ekspozycji zawodowej jest to, iż okres latencji wynosi około 10-40 lat. Najczęściej więc choroba występuje wiele lat po zaprzestaniu pracy w narażeniu na pył azbestowy.

Obecnie emisja włókien azbestowych może nastąpić przy demontażu wyrobów zawierających azbest. Dlatego istotne jest zapewnienie pracownikom środków ochrony indywidualnej i przestrzeganie procedur przy postępowaniu z wyrobami zawierającymi azbest. Przy prawidłowym wykonywaniu prac i odpowiednim zabezpieczeniu zagrożenie jest minimalne.

Istotne zagrożenie stanowią zniszczone płyty azbestowo-cementowe. W tym przypadku materiał wiążący jakim jest cement ulega zniszczeniu i następuje emisja włókien do środowiska. Dlatego istotnym jest regularne sprawdzanie stanu wyrobów zawierających azbest i natychmiastowe usunięcie w przypadku ich niezadowolającego stanu (materiały o I stopniu pilności).

Całkowite usunięcie wyrobów zawierających azbest z danego terenu będzie miało wpływ pozytywny na zdrowie i warunki życia mieszkańców gminy.

Zwierzęta – wpływ pozytywny

Bezpośrednie działanie włókien azbestowych na zwierzęta może powodować podobne schorzenia jak w przypadku oddziaływania na organizm ludzki. Przy prawidłowym usuwaniu wyrobów zawierających azbest oddziaływanie to nie ma miejsca. Bardziej istotnym zagrożeniem może być hałas powstający w wyniku prac demontażowych oraz niszczenie siedlisk ptaków przy zmianie pokryć dachowych.

Ważnym oddziaływaniem będzie zwiększony ruch pojazdów w czasie transportu odpadów zawierających azbest. Spowoduje ono m.in.:

- zwiększenie barier migracyjnych,
- podwyższenie śmiertelności i zmniejszania liczebności populacji (śmiertelne „kolizje” zwierząt z jadącymi samochodami),
- płoszenie zwierząt (hałas, światło, wibracje).

Przy zachowaniu odpowiednich środków ostrożności oraz sprawnych technicznie maszyn i urządzeń można zminimalizować takie czynniki jak hałas, wibracje, emisje włókien azbestowych do środowiska.

Jednocześnie takie czynniki jak bariery migracyjne, oraz zmniejszenie populacji poprzez kolizje z jadącymi pojazdami mają charakter marginalny ze względu na niewielki udział środków transportu wyrobów zawierających azbest do całkowitego natężenia ruchu.

Usunięcie wyrobów zawierających azbest z terenów występowania zwierząt będzie miało wpływ pozytywny na ich stan zdrowia.

Rośliny - brak wpływu

Z dotychczasowych badań wynika, że włókna azbestowe mają znikomy wpływ na organizmy roślinne. Jednym z zagrożeń może być osadzanie się włókien azbestu na roślinach, co może skutkować zaburzeniami fotosyntezy. Innym zagrożeniem jest niszczenie roślin podczas prac budowlanych związanych z demontażem wyrobów zawierających azbest, a przypadku rur azbestowo-cementowych prace ziemne przy odkopywaniu rur.

W przypadku Gminy Halinów problem może dotyczyć jedynie demontażu pokryć dachowych azbestowo-cementowych. W związku z tym, że prace będą wykonywane na terenie zabudowy mieszkaniowej brak będzie wpływu lub wpływ na florę będzie znikomy.

Woda i gleby – wpływ pozytywny

Czynnikami powodującymi uwalnianie włókien azbestu do środowiska, w tym do wód i do gleb, są zarówno procesy naturalnej, postępującej degradacji, erozji i starzenia się skał i gleb, jak i eksploatacja, czy obróbka mechaniczna produktów zawierających azbest wytworzonych przez człowieka.

Obecnie największe narażenie na działanie azbestu odnotowuje się w miejscach demontażu elementów izolacyjnych i konstrukcyjnych zawierających jego domieszki, a także w punktach, w których są one poddawane rozładunkowi i/lub obróbce mechanicznej. Grunt zanieczyszczony włóknami azbestowymi powinien być zabezpieczony przed dostępem osób postronnych a następnie zrehabilitowany poprzez wybranie zanieczyszczonej ziemi, przewiezienie jej na składowisko odpadów niebezpiecznych i zabezpieczenie odpowiednią przesypką technologiczną. Włókna azbestu mogą przedostawać się do wody bez pośrednictwa powietrza, dzieje się tak, np. w sytuacji naturalnego kontaktu wód szczelinowych ze skałami zawierającymi azbest. Podobne zjawisko występuje także w rurach azbestowo-cementowych, w których w podobnych warunkach mogą występować nawet 2 mln wł./l. Badania prowadzone nad określeniem ilości włókien azbestu w różnych mediach, wykazały, iż w wodzie pitnej pochodzącej z rur azbestowo-cementowych jest ok. 50 tys. wł. Zdaniem Agencji Ochrony Środowiska (*Environmental Protection Agency*) USA azbest w wodzie nie powoduje problemów zdrowotnych, jeśli narażenie na jego oddziaływanie występuje w stosunkowo krótkim czasie, choć jednocześnie stwierdza, że azbest w wodzie może być kancerogeny, kiedy czas jego oddziaływania jest porównywalny z czasem ludzkiego życia.

Usunięcie wyrobów zawierających azbest stanowiących potencjalne źródło zanieczyszczenia wody i gleby będzie miało wpływ pozytywny na ich stan.

Powietrze – wpływ pozytywny

Wpływ na powietrze może nastąpić z kilku źródeł. Pierwszym źródłem będzie demontaż odpadów zawierających azbest w sposób niezgodny z przepisami (zrzucanie wyrobów zawierających azbest z dachu, używanie narzędzi mechanicznych do cięcia wyrobów zawierających azbest, niezabezpieczenie wyrobów przed możliwością pylenia. Może wtedy nastąpić emisja włókien azbestowych do powietrza. Zagrożenia można uniknąć przez odpowiednie specjalistyczne szkolenia oraz kontrole odpowiednich służb (Nadzór Budowlany, Inspekcja Pracy). Innym źródłem może być transport odpadów. Z jednej strony będzie to emisja spalin zawierających takie substancje jak CO₂, SO₂, Co, NO_x. W odniesieniu

do emisji powstającej w wyniku całego ruchu drogowego emisja ta jest znikoma. Innym zagrożeniem może być niewłaściwy transport odpadów. Ładunek musi być zabezpieczony przed przemieszczaniem oraz foliowany zgodnie z przepisami prawa. W przeciwnym wypadku może nastąpić emisja włókien azbestowych do powietrza. Zagrożenia można uniknąć stosując kontrole (Policja, Inspekcja Transportu Drogowego).

Ostatnim źródłem mogą być składowiska odpadów zawierających azbest. Z jednej strony będzie to emisja spalin z maszyn i urządzeń pracujących na składowisku (nie będzie ona miała znaczącego wpływu na stan jakości powietrza), z drugiej strony zagrożenie może powstać w wyniku nieodpowiedniej eksploatacji składowiska (zrzut odpadów „na zsypanie”, deponowanie odpadów niezabezpieczonych). W trakcie prawidłowej eksploatacji nie ma zagrożenia dla powietrza. Potwierdzają to badania prowadzone na składowiskach odpadów azbestowych w ramach monitoringu składowiska. Zawartość włókien azbestowych w powietrzu nigdy nie przekroczyła dopuszczalnej normy.

Usunięcie wyrobów zawierających azbest stanowiących potencjalne źródło zanieczyszczenia powietrza będzie miało wpływ pozytywny na stan jego czystości.

Krajobraz – wpływ pozytywny

Wpływ *Programu...* na krajobraz będzie miał miejsce podczas demontażu wyrobów zawierających azbest. Nastąpią krótkotrwałe zmiany w krajobrazie powstałe w wyniku prac budowlanych. Będą tu miały miejsce zmiany spowodowane montażem specjalistycznych urządzeń (windy do zdejmowania azbestu na ziemię) oraz ewentualne rusztowania.

Kolejnym elementem będą doraźnie gromadzone na miejscu demontażu wyroby zawierające azbest. Wszystkie te zmiany będą mieć charakter krótkotrwały. Inaczej przedstawia się sytuacja w przypadku budowy składowisk odpadów zawierających azbest. W tym przypadku zmiany krajobrazu będą mieć charakter długotrwały.

Ograniczenie wpływu na krajobraz nastąpi dopiero po zakończeniu eksploatacji składowiska. W przedmiotowym *Programie...* nie przewiduje się budowy składowiska, więc wpływ ograniczy się do demontażu i transportu wyrobów zawierających azbest.

Usunięcie wyrobów zawierających azbest z dachów budynków, likwidacja „dzikich wysypisk odpadów azbestowych” wpłynie pozytywnie na krajobraz.

Klimat – brak wpływu

Dla oszacowania zmian klimatycznych należy wziąć pod uwagę jedynie emisje CO₂ powstałą w wyniku pracy środków transportu, ewentualnie maszyn budowlanych pracujących przy budowie nowych składowisk odpadów zawierających azbest. W związku ze śladową emisją w stosunku do tła zanieczyszczeń w przedmiotowym *Programie...* wartość tą można uznać za pomijalną.

Zasoby naturalne – brak wpływu

Nie przewiduje się wpływu *Programu...* na zasoby naturalne.

Zabytki – brak wpływu

Oddziaływanie Programu na zabytki będzie miało charakter znikomy. Jedyne zagrożenia mogą nastąpić na etapie prac związanych z demontażem wyrobów zawierających azbest. Na tym etapie może nastąpić zniszczenie zabytków lub zamiany ich otoczenia. Biorąc pod uwagę charakter robót oraz ilość zagrożonych zabytków nie przewiduje się zagrożenia dla zabytków.

Dobra materialne – wpływ pozytywny

Biorąc pod uwagę dobra materialne przewiduje się pozytywne oddziaływanie Programu... na ten element. Najważniejszym i najbardziej zauważalnym efektem będzie wzrost wartości nieruchomości po zmianie pokrycia dachowego z płyt azbestowo-cementowych. Jednocześnie nastąpi poprawa wyglądu oraz przedłużenie żywotności budynków.

W trakcie opracowywania Prognozy nie stwierdzono istotnych niedostatków lub braków materiałów, które ograniczyłyby możliwość wykonania prognozy.

Poniżej przedstawiono matrycę oceniającą wpływ zagadnień na poszczególne elementy ochrony środowiska.

TABELA NR 5 Przewidywane znaczące oddziaływania- bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne- na następujące zagadnienia i aspekty środowiska.

Cel/działanie	Oddziaływanie na:											
	Różnorodność biologiczną	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
Przeprowadzenie szkoleń lokalnych	0	+	+	0	+	+	+	+	0	0	0	0
Aktualizacja gminnych, powiatowych i wojewódzkich programów usuwania wyrobów zawierających azbest.	0	+	+	0	+	+	+	+	0	0	0	0
Zorganizowanie akcji wywozu odpadów zawierających azbest z terenu gminy na składowisko odpadów lub ich przetwarzania w urządzeniu przewoźnym	0	+	+	0	+	+	+	+	0	0	0	0
Budowa składowisk odpadów zawierających azbest i uruchamianie urządzeń przewoźnych do przetwarzania odpadów zawierających azbest.	0	+	+	0	+	+	+	+	0	0	0	0
Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest, z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Informacji Przestrzennej monitoringu procesu usuwania wyrobów zawierających azbest (wojewódzka baza danych o wyrobach i odpadach zawierających azbest WBDA).	0	+	+	0	+	+	+	+	0	0	0	0
Pozyskiwanie środków z funduszy ekologicznych na usuwanie azbestu	0	+	+	0	+	+	+	+	0	0	0	0

Oznaczenia: + oddziaływanie pozytywne, – oddziaływanie negatywne, 0 brak oddziaływania ewentualnie śladowe oddziaływanie.

10. ŚRODKI ZAPOBIEGAJĄCE, OGRANICZAJĄCE LUB ROZWIĄZANIA MAJĄCE NA CELU KOMPENSACJĘ PRZYRODNICZĄ NEGATYWNYCH ODDZIAŁYWAŃ NA ŚRODOWISKO MOGĄCYCH BYĆ REZULTATEM REALIZACJI PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU, W SZCZEGELNOŚCI NA CELE I PRZEDMIOT OCHRONY ORAZ INTEGRALNOŚĆ OBSZARU NATURA 2000

„Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Halinów na lata 2013-2032” za cel główny stawia usunięcie azbestu z terenu gminy, dlatego też jeśli usuwanie wyrobów zawierających azbest będzie zgodne z przyjętymi zasadami ostrożności przy demontażu i składowaniu, nie należy wykazywać rozwiązań służących zapobieganiu, ograniczaniu i kompensacji ewentualnych negatywnych oddziaływań.

Efektem ekologicznym podejmowanych działań będzie usunięcie wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu gminy. Przyniesie ono pozytywny efekt ekologiczny zarówno na zdrowie ludzi, jak i stanu środowiska.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- edukacja ekologiczna mieszkańców uświadamiająca szkodliwość samowolnego, samodzielnego usuwania azbestu oraz jego „dzikiego” składowania,
- w czasie realizacji przedsięwzięcia zabezpieczenie techniczne sprzętu i miejsca realizacji,
- odpowiednie zabezpieczenie osób pracujących przy demontażu pokryć azbestowych,
- odpowiednie zabezpieczenie azbestu podczas przewozu na miejsce składowania.

Program nie zawiera żadnych rozwiązań służących łagodzeniu lub kompensacji ewentualnych negatywnych oddziaływań na środowisko.

11. INFORMACJE O PRZEWIDYWANYCH METODACH ANALIZY REALIZACJI PROGRAMU... ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA:

Zasadnicze znaczenie w monitorowaniu skutków „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Halinów na lata 2013- 2032” posiada Starostwo Powiatowe w Mińsku Mazowieckim.

W celu dokładnego zaplanowania oraz przeprowadzenia ze szczególnym zachowaniem zasad bezpieczeństwa usunięcia wyrobów zawierających azbest w *Programie...* został przedstawiony dokładny harmonogram realizacji programu na lata 2013-2032 oraz przewidziany został monitoring programu.

Składają się na niego wykorzystywane dotychczasowe formy danych pochodzące z kontroli WIOŚ oraz informacje o rodzaju, ilości i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest, które są bezpośrednio wprowadzane przez wójta, **burmistrza**, prezydenta miasta do bazy azbestowej administrowanej przez ministra właściwego do spraw gospodarki, dostępnej za pośrednictwem sieci Internet pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl prowadzonej w formie elektronicznej przy użyciu systemu teleinformatycznego w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy o informatyzacji, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2012 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska.

Posiadacze wyrobów zawierających azbest będą przekazywać informacje odpowiednio marszałkowi (osoby prawne) lub burmistrzowi (osoby fizyczne) oraz do właściwego terytorialnie Inspektoratu Nadzoru Budowlanego. Szczegółowa kontrola tych informacji będzie dokonywana przez właściwy terytorialnie Inspektorat Nadzoru Budowlanego oraz Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska. Burmistrz przekazuje zebrane informacje o wyrobach zawierających azbest marszałkowi, gdzie dokonywany jest ich zapis w Wojewódzkiej Bazie Danych.

Urząd będzie projektował plany roczne realizacji *Programu...*, nadzorował jego realizację oraz na bieżąco aktualizował, jeśli zaistnieją takie potrzeby. Monitorowane będą środowiskowe skutki przeprowadzania bądź zaniechania przeprowadzania przedsięwzięć.

12. STRESZCZENIE

Prognoza powstała w związku z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Nadrzędnym celem Prognozy jest określenie potencjalnych skutków w środowisku, jakie mogą wystąpić po wdrożeniu zapisów „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest dla gminy Halinów na lata 2013 – 2032”. W prognozie opisane zostały poszczególne zagadnienia ujęte w *Programie*.... Pokazuje ona również podstawowe cele programu.

W prognozie przedstawiono powiązania *Programu*... z innymi dokumentami strategicznymi takimi jak:

- „Polityka ekologiczna państwa na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016”,
- „Krajowy Plan Gospodarki Odpadami KPGO 2010”,
- „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032”,
- „Wojewódzki Plan Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2012- 2017 z uwzględnieniem lat 2018- 2023”,
- „Program ochrony środowiska dla województwa mazowieckiego na lata 2011-2014 z uwzględnieniem perspektywy do 2018 r.”,
- „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu województwa mazowieckiego na lata 2007-2032”,
- „Regionalny Program Operacyjny Województwa Mazowieckiego 2007-2013”,
- „Program ochrony środowiska dla powiatu mińskiego”.

Ujęty w niej został także istniejący stan środowiska oraz problemy jego ochrony z punktu widzenia realizacji *Programu*... ze szczególnym uwzględnieniem terenów podlegających ochronie.

Przedstawiono także przewidywane znaczące oddziaływania - bezpośrednie, pośrednie wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe, chwilowe, pozytywne i negatywne na następujące zagadnienia:

- zwiększenie zakresu wiedzy mieszkańców na temat azbestu, jego bezpiecznego użytkowania i usuwania (likwidacja przyzwolenia społecznego na nielegalne zachowania związane z azbestem – nieuprawniony demontaż i wyrzucanie odpadów do m.in. lasów),
- stworzenie właściwych warunków do wdrożenia obowiązujących przepisów prawnych oraz dobrych praktyk związanych z wyrobami azbestowymi,
- stworzenie sprzyjających warunków usuwania wyrobów azbestowych w całym okresie działania *Programu*....

i aspekty środowiska:

- różnorodność biologiczna,
- ludzi,
- zwierzęta,
- rośliny,

- wodę,
- powietrze,
- powierzchnie ziemi,
- krajobraz,
- klimat,
- zasoby naturalne,
- zabytki,
- dobra materialne.

W prognozie przedstawiono rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, jak również transgraniczne oddziaływanie na środowisko.